
Двосторонні економічні відносини

Анна СКОВРОНСЬКА-ЛУЧИНСЬКА

**ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКІ
ЕКОНОМІЧНІ ЗВ'ЯЗКИ**

Резюме

На основі аналізу об'ємів зовнішньоторгового обороту між Україною і Польщею та його галузевої структури визначено найперспективніші напрямки розширення співпраці в рамках євроінтеграційної політики. Автор вважає, що майбутнє українсько-польських економічних відносин належить кооперації та інвестиціям.

Ключові слова

Торговий оборот, структура експорту, польсько-українські економічні зв'язки, прямі іноземні інвестиції, євроінтеграційна політика.

© Анна Сковронська-Лучинська, 2003.

Сковронська-Лучинська Анна, комерційний радник – повноважний міністр економічно-торгового відділення посольства Республіки Польща в Україні.

Україна і Польща – дві великі держави Центрально-Східної Європи. Їх об'єднує не лише спільна історія багатьох періодів, а й споріднені мови та схожі культурні традиції. Все це сприяє налагодженню тісних контактів. Економічний розвиток обидвох країн, природні багатства та сформована структура економіки відкривають широкі перспективи для кооперації та торгівлі. До цього треба додати фактор, що набуває дедалі більшого значення у глобальній економіці, – транзитне розташування наших держав на важливих шляхах континентального проходження товарів.

Якщо порівняти ці можливості та шанси з реальними досягненнями, то останніми не можуть бути задоволені ні поляки, ні українці. Наші торговельні обороти у 2002 р. досягли 1 672 млн. дол. США, а інвестиції перевищили 100 млн. дол.

Якщо порівняти це з торговельними оборотами між Польщею та іншими країнами, які становили 100 млрд. дол., то можна дійти висновку, що торгівля між нашими країнами досі є недостатньо розвиненою.

Однак, з іншого боку, динаміка оборотів останніх років виразно засвідчує суттєве прагнення до зміни такої ситуації та розвитку двосторонньої торгівлі.

2002 р. був третім роком, коли було відзначено зростання торговельних оборотів між Польщею та Україною (після їх спаду в 1998–1999 рр.). Згідно з даними польської статистики, у 2000 р. обороти досягли 1 274 млн. дол., в 2001 р. – 1 452 млн. дол., а у 2002 р. – 1 672 млн. дол. Це означає, що зростання, порівняно з минулими роками, становило: 22,3%, 14% та 17% відповідно. Позитивні результати минулого року дали змогу не лише досягнути, а й перевищити максимальний донині рівень товарообігу, який було зафіксовано у 1997 р. Тобто, якби не гвалтівний спад української економіки в 1998–1999 рр., наші обороти могли би бути нині набагато більшими. Серед країн колишнього СРСР Україна як імпортер польських товарів посідає друге після Росії місце.

За вісім місяців 2003 р. зафіксовано зростання торговельних оборотів між Польщею та Україною: в польському експорті на 24,2%, а в українському – аж на 59,9%. Вартість польського експорту в Україну за вісім місяців 2003 р. становила 892,780 млн. дол., а польського імпорту – 468,500 млн. дол.

Якщо взяти до уваги те, що український експорт у Польщу становлять переважно мінеральні продукти (248,052 млн. дол. за вісім місяців) та чорні метали (92,882 млн. дол.), тобто сировина і напівфабрикати для виробів польської промисловості, то значне зростання експорту з України свідчить про збільшення обсягів цієї продукції.

Структура польського експорту в Україну міцно диверсифікована та дедалі більше охоплює товари високого ступеня переробки. Нині найміцні-

шу позицію займають легкові автомобілі, а також запасні частини й аксесуари до них (понад 10% польського експорту в Україну).

Позитивним явищем для українського експорту в Польщу є не тільки те, що у 2002 р. він почав зростати, а й те, що до його складу входили переважно перероблені товари, а не лише сировина. Тобто збільшився експорт товарів з пластмас та виробів із них, механічних і електричних машин та пристроїв, штучних добрив та інших хімічних продуктів.

Перспективи для подальшої польсько-української співпраці є позитивними. Економічне зростання в Україні, яке спостерігали протягом трьох років, прогнози, хоча й занижені, відносно утримання тенденції зростання у найближчому майбутньому, що стосуються зростання виробництва, а також збільшення інвестиційного, постачальницького та споживчого попиту, дають підстави сподіватися на подальший розвиток торгівлі й економічного співробітництва між Польщею та Україною, а також інвестування в Україну.

Деяку загрозу для цих перспектив становить створення ЄЕП, тобто відступ від євроінтеграційної політики.

Позитивні результати у взаємній торгівлі, що спостерігаємо протягом останніх трьох років, не означають, що подолані всі труднощі, хоча варто підкреслити наявність прогресу в ряді питань. Було підписано 4 угоди про взаємне визнання результатів досліджень щодо оцінки відповідності виробів стандартам. Вони стосуються електротехнічних, електричних виробів, а також засобів протипожежної безпеки.

Формальне виконання українських сертифікаційних, ветеринарних та фітосанітарних вимог і надалі залишається для польських підприємців суттєвою проблемою. Ці труднощі значною мірою стали причиною зменшення у 2002 р. експорту в Україну польських сільськогосподарських та продовольчих товарів, одержувачами яких було чимало дрібних українських споживачів. Однак у I півріччі 2003 р. знову можна було спостерігати збільшення українського імпорту продовольчих товарів.

Майбутнє польсько-українських економічних відносин належить кооперації та інвестиціям. Дедалі частіше з обох сторін спостерігаємо зацікавлення цими галузями, що зумовлює поглиблення співробітництва та довготермінові зв'язки партнерів у бізнесі.

Нині Польща займає 11-е місце серед іноземних інвесторів в Україні. Інвестиції є перспективним напрямком польсько-українського економічного співробітництва, але їх обсяг, незважаючи на значне зростання, що спостерігаємо останнім часом, й досі не відповідає потребам та можливостям обох країн.

Частка Польщі у прямих іноземних інвестиціях в українську економіку становила у 2002 р. близько 2%, тобто 100 млн. дол.

Різноманітні заходи, ініційовані як польською, так і українською сторонами, вже приносять результати у вигляді зростаючого надходження в українську економіку інвестицій з Польщі.

Структура прямих інвестицій з Польщі в Україну є наступною: близько 38,0% розміщено у фінансовому секторі, 39,0% – у промисловості.

2003 р. приносить значне зростання польських інвестицій в Україні. Новозбудовані фабрики вже відкрили материнські підприємства: Торунський завод перев'язочних матеріалів у м. Березань біля Борисполя та «Інтер-Гроцлін» в Ужгороді. Фірма «Кан-Пак» відкриває фабрику з виробництва пляшок для напоїв у Вишгороді. Ця фабрика буде найбільшою польською інвестицією в Україні.

Дотепер найбільший капітал в Україні інвестував Кредит Банк, створивши Кредит Банк Україна, який нині належить до найбільших українських банків, з широкою мережею територіальних відділів. В Україні працює також другий банк з польським капіталом – ТзОВ ПеКаО Україна. Він має два відділення – у Луцьку та Києві. Діяльність цих банків суттєво спрощує розрахунки в українсько-польській торгівлі. Також з'явилися польські інвестиції у секторі страхування. На сході України працюють три польські меблеві фабрики – «Форте», «Віко» та «Новий стиль». У Яворівській ВЕЗ працює 35 фірм, створених польськими інвесторами. Це найбільша група іноземних інвесторів у цій ВЕЗ, також варто додати, що зазначена зона діє найбільш активно та приносить дохід у бюджет України.

Інвестиційні пропозиції, що передають у Торгово-економічний відділ Посольства Республіки Польща українські фірми, які шукають інвесторів у Польщі, стосувалися, між іншим: одягу, м'ясої та молочної промисловості, деревини, металу, гірничої справи, переробки вторинної сировини та виробництва біомаси.

Щоби допомагати налагодженню контактів між польськими та українськими фірмами і передавати польським підприємцям інформацію про український ринок, Торгово-економічний відділ опрацьовує чимало інформаційних матеріалів, приймає економічні місії з Польщі, бере участь у виставках на території України. Ми орієнтуємо свою діяльність на ті регіони та галузі, де бачимо реальні шанси для розвитку торгівлі й кооперації.

Для прикладу зазначимо, що галуззю, в якій можуть суттєво зрости українсько-польські обороти, є галузь виробництва і збуту будівельних матеріалів. З одного боку, будівництво та ремонту житла в Україні розвивається і є дуже перспективним, а з іншого – польські будівельні матеріали пропонують у дуже великому асортименті, високої якості та за доступними цінами.

Хотілося б сподіватися, що запровадження візового режиму не зашкодить українсько-польському торговельному співробітництву. Вступ Польщі до Європейського Союзу, одного з найбільших у світі економічних угруповань, скоріше, має дати новий імпульс нашим контактам. Ми, поляки,

бажаємо Україні підтримувати курс на євроінтеграцію. Це сприятиме розвитку української економіки, а узгодження з законодавством і стандартами ЄС також дасть змогу суттєво спростити польсько-українське співробітництво.

Стаття надійшла до редакції 14 жовтня 2003 р.